

SPREMEMBE DAVKOV ZADNJI TRENUTEK

Ministrstvo za finance je le štirideset dni pred iztekom leta, na svoji spletni strani objavilo predlog sprememb zakona o dohodnini, zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, pravilnika o izvajanju zakona o davčnem potrjevanju računov, pravilnika o izvajanju zakona o davku od dohodkov pravnih oseb in za povrh še nov predlog zakona o posebni davčni obravnavi nagrajevanja uspešnosti zaposlenih. V nadaljevanju vam predstavljamo najpomembnejše spremembe.

1. SPREMEMBE IN DOPOLNITVE ZAKONA O DOHODNINI

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini je usmerjen na tri področja, in sicer:

- davčne olajšave za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost,
- dobički iz kapitala,
- lestvica za odmero dohodnine.

Davčne olajšave za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost

S predlogom zakona se za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, **ukinja olajšava za zaposlovanje in olajšava za donacije političnim strankam.**

Davčna olajšava za zaposlovanje je po mnenju Ministrstva za finance samo ena izmed številnih spodbud za delodajalce, ki zaposlujejo, pri čemer davčne olajšave niso odločujoče pri odločitvi delodajalca o zaposlitvi. Zavezanec, ki ima na dan začetka uporabe tega zakona pravico do zniževanja davčne osnove, jo lahko znižuje pod pogoji in do poteka obdobja iz 61.a člena ZDoh-2.

Ukinitev možnosti koriščenja olajšave za donacije za zneske izplačil političnim strankam sledi spremembi zakona, ki ureja politične stranke, s katerim je bila uveljavljena prepoved financiranja političnih strank tudi s strani samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost.

Višina olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj se znižuje s **sedanjih 100 odstotkov na 50 odstotkov** zneska, ki predstavlja vlaganja v raziskave in razvoj v davčnem letu. Višina olajšave za investiranje se znižuje s **sedanjih 40 odstotkov na 20 odstotkov** investiranega zneska v opremo in v neopredmetena dolgoročna sredstva v davčnem letu. Podobno velja tudi za investiranje v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost.

V vsebinsko opredelitev teh treh olajšav se ne posega, kar pomeni, da na neizkoriščene zneske olajšave do začetka uporabe novele zakona, ta sprememba ne vpliva.

Dobički iz kapitala

Predlaga se črtanje oprostitve plačila dohodnine od dobička iz kapitala, doseženega po 20 letih imetništva kapitala. To pomeni, da se bo po novem plačevala dohodnina tudi od dobička iz kapitala v vseh primerih.

Predlaga se tudi črtanje določbe, po kateri se stopnja dohodnine od dobička iz kapitala, ki sicer znaša 25 odstotkov, znižuje vsakih pet let imetništva kapitala in znaša po dopoljenih petih letih imetništva kapitala 15 odstotkov, po dopoljenih desetih letih imetništva kapitala 10 odstotkov, po dopoljenih 15 letih imetništva kapitala 5 odstotkov. S predlagano spremembo bi se torej določilo, da bi se **dohodnina od dobička iz kapitala plačevala po stopnji 25 odstotkov ne glede na obdobje imetništva kapitala**. To pomeni, da se stopnja z daljšanjem obdobja imetništva kapitala ne bi več zniževala.

Predlaga se tudi odprava oprostitve plačevanja dohodnine od dobička iz kapitala, doseženega z odsvojitvijo deleža, pridobljenega na podlagi naložb tveganega kapitala v družbo tveganega kapitala, ustanovljeno v skladu z zakonom, ki ureja družbe tveganega kapitala.

Odpravljena bo oprostitvev plačevanja dohodnine od dobička iz kapitala, doseženega z odsvojitvijo nepremičnin, ki so bile pridobljene pred 1. januarjem 2002. Tako se predlaga, da se v obdavčitev zajamejo tudi dobički iz odsvojitve tovrstnih nepremičnin, a le dobički/izgube, doseženi oziroma realizirani po 1. januarju 2016.

Predlagano je, da se za **nabavno vrednost** tovrstne nepremičnine upošteva splošena tržna vrednost nepremičnine ali primerljiva tržna cena nepremičnine na dan 1. januarja 2016, s čemer bi se zagotovilo, da se ne obdavčujejo dobički in ne priznavajo izgube, nastale pred dnem uvedbe obdavčitve tovrstnih dobičkov. Po predlogu se za nabavno vrednost nepremičnine, pridobljene pred 1. januarjem 2002, šteje splošena tržna vrednost nepremičnine, ugotovljena s predpisi o množičnem vrednotenju nepremičnin in pripisana nepremičnini v registru nepremičnin na dan 1. januarja 2016 (op. davčni organ bo za namene izvajanja te določbe prevzel podatke iz registra nepremičnin po stanju na dan 1. januarja 2016). Ne glede na navedeno pa bi se po predlogu za nabavno vrednost nepremičnine, pridobljene pred 1. januarjem 2002, lahko štela tudi primerljiva tržna cena nepremičnine na dan 1. januarja 2016, če bi jo davčni zavezanec dokazoval s cenitvijo nepremičnine, ki bi jo opravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin (torej cenilec s pooblastilom na podlagi zakona, ki ureja revidiranje) v skladu s predpisano metodologijo.

Lestvica za odmero dohodnine

Predlog zakona časovno podaljšuje veljavnost četrtega davčnega razreda za neto davčno osnovo nad 70.907,20 EUR z mejno davčno stopnjo 50 odstotkov do leta 2020.

2. SPREMEMBE IN DOPOLNITVE ZAKONA O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB

Predlog zakona je usmerjen na dve področji, in sicer:

- davčne olajšave za pravne osebe,
- amortizacija dobrega imena.

Davčne olajšave za pravne osebe

S predlogom zakona se za pravne osebe **ukinja olajšava za zaposlovanje**. Za zavezance, ki imajo na dan začetka uporabe novega zakona pravico do zniževanja davčne osnove zaradi olajšave za zaposlovanje, si lahko davčno osnovo znižujejo pod pogoji in do poteka 24-mesečnega obdobja iz veljavnega zakona.

Predlaga se znižanje stopnje olajšave za znesek vlaganja v raziskave in razvoj s **100 odstotkov na 50 odstotkov** ter znižanje stopnje olajšave za investirane zneske v opremo in neopredmetena sredstva s **40 odstotkov na 20 odstotkov**. Pri tem lahko zavezanec, ki je pred začetkom veljavnosti tega predloga zakona uveljavil davčno olajšavo v višini 100 odstotkov zneska vlaganj v raziskave in razvoj oziroma v višini 40 odstotkov zneskov za investiranje, za neizkoriščen del te olajšave zmanjšuje davčno osnovo v naslednjih petih letih po obdobju vlaganja oziroma investiranja, vendar največ v višini davčne osnove. Določbe predloga zakona ne vplivajo na določbe glede olajšav za investiranje, ki so določene z Zakonom o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015.

Predlaga se še **ukinitev olajšave za donacije političnim strankam**. Pravne osebe zasebnega prava namreč ne smejo financirati strank, razen če zakon določa drugače.

Amortizacija dobrega imena

V ZDDPO se 33. člen dopolni z novim osmim odstavkom, ki določa, da se amortizacija dobrega imena **ne prizna kot odhodek po ZDDPO**, četudi je po računovodskih pravnih podlagah obračunana za poslovne namene.

Ocena dodatnih prihodkov

Ocenjuje se, da bodo predlagane rešitve imela za posledico zvišanje prihodkov iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb v višini 55 mio eurov. Upoštevajoč sistem pobiranja davka od dohodkov pravnih oseb (sistem akontacij in nato poračun) pomeni, da bodo torej prvi učinki na javnofinančne prihodke šele v letu 2017. Ocenjuje se, da bodo tako prihodki v tem letu višji za okoli 105 mio eurov, v letu 2018 pa se ocenjuje znižanje prihodkov za približno 50 mio eurov glede na preteklo leto. Zakon naj bi se začel uporabljati od 1. januarja 2016 dalje.

3. ZAKON O POSEBNI DAVČNI OBRAVNAVI NAGRAJEVANJA USPEŠNOSTI DELAVCEV

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je 10. novembra 2015 v javno obravnavo poslalo predlog zakona o posebni davčni obravnavi nagrajevanja uspešnosti zaposlenih, katerega cilj je spodbuditi podjetja k nagrajevanju uspešnih in produktivnih delavcev, pod ugodnimi davčnimi pogoji. Pri predlogu so izhajali iz načela prostovoljnosti nagrajevanja delavcev in načela prepovedi poseganja v že pridobljene pravice delavcev. Razlog za novo zakonodajo je tudi slabo izvajanje Zakona o udeležbi delavcev pri dobičku v praksi, saj je bilo do septembra 2015 v register pogodb o udeležbi delavcev pri dobičku, ki ga vodi Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, vpisanih skupno le 56 pogodb.

Vsebina zakona

Z novim zakonom se torej ureja posebna davčna obravnava dohodkov delavcev za uspešnost. Posebna davčna obravnava se nanaša na dohodnino ter na prispevke za socialno varnost. Za ugotavljanje dohodnine in prispevkov od dohodkov za uspešnost se s tem zakonom ne določa posebne davčne obravnave v celoti, temveč se v osnovi uporabljajo zakoni, s katerimi so dohodnina in prispevki uvedeni, ta zakon pa v določenih segmentih davčno obravnavo določa drugače.

Upravičenci

Upravičenci do posebne davčne obravnave dohodkov delavcev za uspešnost bodo delodajalci in delavci. Med delodajalce predlog zakona uvršča:

- gospodarske družbe po ZGD-1,
- fizične osebe, ki samostojno opravljajo dejavnosti (ne velja za »normirance«), in
- njim primerljive subjekte - nerezidente s poslovno enoto v Republiki Sloveniji.

Kot delavce pa zakon opredeljuje delavce, kot so opredeljeni po zakonu, ki ureja delovna razmerja, ki imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi z delodajalcem, razen za pretežne lastnike gospodarskih družb in njihove družinske člane, za člane poslovodstva in prokuriste.

Pogoji za pridobitev davčnih ugodnosti

Za pridobitev davčnih ugodnosti bo moral delodajalec, v kolikor se bo odločil za izplačilo, vnaprej določiti kriterije nagrajevanja uspešnosti, s katerim bodo delavci seznanjeni. Do dohodka za uspešnost so upravičeni vsi delavci, ki izpolnjujejo kriterije nagrajevanja uspešnosti.

Delodajalec bo potem moral o izplačilu dohodka za uspešnost na dan izplačila obvestiti FURS, kar stori v elektronski obliki preko portala eDavki kot priloga k obračunu davčnega odtegljaja. Dohodek za uspešnost bo tako izplačal vsem delavcem, ki so bili pri njem nepretrgoma zaposleni vsaj 6 mesecev in bodo izpolnjevali kriterije nagrajevanja. Pri tem ne bo smel poseči v pravice delavca glede plačila za delo, dogovorjene s pogodbo o zaposlitvi ali s splošnimi akti delodajalca zgolj z namenom koriščenja davčnih ugodnosti po tem zakonu.

Delodajalec bo lahko za dohodke za uspešnost iz pozitivnega poslovnega izida pred obdavčitvijo namenil največ 20 odstotkov poslovnega izida. Višina dohodka za uspešnost, ki bo deležna posebne davčne obravnave, ne bo smela preseči 2 povprečni mesečni plači delavca

v preteklem poslovnem letu oziroma več kot 5.000,00 eurov. Do posebne davčne obravnave bo upravičeno enkratno in hkratno izplačilo vsem upravičenim delavcem, v primeru izplačil posameznemu delavcu v več delih pa le prvo izplačilo dohodka za uspešnost. Izplačilo bo lahko sledilo kadarkoli v tekočem poslovnem letu po javni objavi letnega poročila v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, oziroma če delodajalec nima obveznosti javne objave letnega poročila po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, po predložitvi izkaza poslovnega izida in bilance stanja davčnemu organu.

Dohodki za uspešnost se ne bodo všteli v osnovo za prispevke za osebe v delovnem razmerju, medtem ko se bo v davčno osnovo za dohodnino vštela le polovica dohodka za uspešnost, to pomeni, da bo le polovica prejetega dohodka obdavčena z dohodnino.

Omejitve uporabe zakona

Zakon predvideva tudi prepoved uveljavljanja davčnih ugodnosti. Delodajalec in delavci v dveh poslovnih letih od pravnomočnosti odločbe, s katero je bila delodajalcu izrečena globa za prekršek po tem zakonu, ne morejo uveljavljati davčnih ugodnosti po tem zakonu.

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o udeležbi delavcev pri dobičku (ZUDDob), uporabljajo pa se še za veljavne pogodbe in pridobljene pravice v skladu z ZUDDob. Delodajalec in pri njem zaposleni delavci, ki so vključeni v shemo udeležbe pri dobičku po ZUDDob do prenehanja veljavnosti pogodbe o udeležbi pri dobičku, ne morejo uveljavljati davčnih ugodnosti po tem zakonu vključno s poslovnim letom, v katerem preneha veljati pogodba o udeležbi pri dobičku.

Urejena je tudi prehodna ureditev za izplačila dohodka za uspešnost za leto 2016, ki se bodo izvedla v letu 2017. Predvideno je, da zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne za nagrajevanje uspešnosti delavcev na podlagi poslovnega izida za poslovno leto 2016, ki se začne 1. januarja 2016 ali kasneje.